

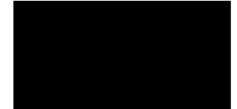

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Universiteit Leiden
T.a.v. prof. dr. M.C.E. van Dam-Mieras
Postbus 9500
2300 RA LEIDEN

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Onze referentie

HO&S/BS/2010/226115

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

Datum **11 AUG 2010**
Betreft Aanvraag macrodoelmatigheidstoets

Geachte mevrouw Van Dam-Mieras,

Met uw brief van 22 december 2009, die door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) op 4 januari 2010 is ontvangen hebt u mij uw voornemen voorgelegd om de wo-bacheloropleiding International Studies als bekostigde opleiding te verzorgen op de locatie Den Haag.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij op 6 juli 2010 negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, welke integraal deel uit maakt van dit besluit, treft u bijgaand aan. Ik heb geconstateerd dat dit advies zorgvuldig tot stand gekomen is.

Besluit

Mede gelet op Gelet op bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en de 'Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2009', heb ik besloten om niet in te stemmen met uw voornemen om de wo-bacheloropleiding International Studies als bekostigde opleiding te verzorgen te Den Haag.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts is de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009 leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

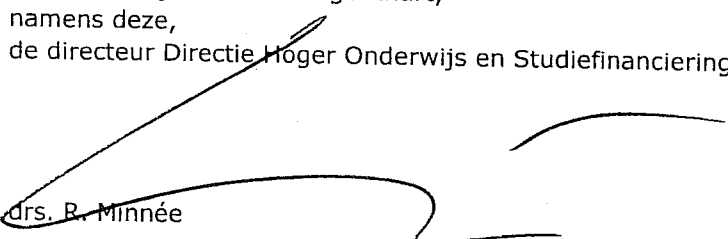
Uw aanvraag voldoet aan geen van de voorwaarden van de beleidsregel 2009. Hierbij wijk ik gedeeltelijk af van het advies van de CDHO. Anders dan de CDHO concludeer ik namelijk dat uw aanvraag niet voldoet aan voorwaarde b van de beleidsregel 2009. Uitgangspunt van het rapport van de Commissie Nationaal Plan Toekomst Geesteswetenschappen is te komen tot een duurzame toekomst voor de geesteswetenschappen. Niet wordt gepleit voor een uitbreiding van opleidingen op het gebied van geesteswetenschappen. De conclusie dat met de onderhavige opleiding wordt tegemoet gekomen aan genoemd rapport is daarom niet gerechtvaardigd.

Voor de nadere motivering wat betreft de voorwaarden a, c, d en e verwijs ik u naar het eerder genoemd advies van de CDHO.

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de NVAO, de CDHO, de VSNU, de IvHO en de Dienst Uitvoering Onderwijs (Groningen).

Hoogachtend,

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart,
namens deze,
de directeur Directie Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

drs. R. Minnée

Datum

Onze referentie
HO&S/BS/2010/226115

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Staatssecretaris van Onderwijs

Mevr. Van Bijsterveldt-Vliegenthart
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Van Bijsterveldt-Vliegenthart,

datum
dinsdag 6 juli 2010

onderwerp
Universiteit Leiden
wo-bachelor
International Studies
locatie Den Haag

ons kenmerk
2010/003

bijlagen
beoordelingskader

Op 4-1-2010 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) het voornemen ontvangen van Universiteit Leiden om de Engelstalige wo-bachelor International Studies als bekostigde opleiding te verzorgen te Den Haag. Op 8 januari 2010 is de Universiteit Leiden gevraagd aanvullende informatie te leveren. Hierin werd op 24 februari voorzien. Tijdens de nadere bestudering van de aanvraag bleek uit de aanvullende informatie dat de commissie Regieorgaan Geesteswetenschappen een advies zou gaan uitbrengen over de plannen die door de faculteiten, waaronder die van de faculteit Geesteswetenschappen te Leiden, zijn ingediend. Aangezien in het strategisch plan van de universiteit de bacheloropleiding International Studies als een zeer belangrijk onderdeel werd aangemerkt met het oog op de keuze voor 'brede portalen' en het bevorderen van samenwerking tussen regionale expertise-gebieden, heeft de CDHO zich op het standpunt gesteld dat de inzichten van de commissie Regieorgaan bij de vaststelling van het advies dienden te worden betrokken. Aan de Universiteit Leiden is derhalve een nieuwe termijn gesteld om de CDHO voor 26 mei 2010 van de gevraagde informatie te voorzien. Op 9 april 2010 is door de Universiteit Leiden een brief van het Regieorgaan Geesteswetenschappen overgelegd waarna de aanvraag weer in behandeling kon worden genomen. De commissie heeft het om reden van zorgvuldigheid noodzakelijk geacht op 18 april en 28 mei 2010 een nieuwe termijn te moeten stellen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van Universiteit Leiden om de Engelstalige wo-bachelor International Studies als bekostigde opleiding te Den Haag te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

De faculteiten der Geesteswetenschappen en Archeologie zijn voorstander van het ontwikkelen van een flexibel onderwijsaanbod in de Bachelor-fase dat verschillende typen studenten kan bedienen, vrijheid tot verbreding biedt, de mogelijkheid tot verdieping geeft evenals ruimte voor nieuwe combinatie-mogelijkheden, het studiesucces bevordert en de onderwijscapaciteit efficiënt

Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

pagina 2 van 6 benut. Leiden streeft in deze naar de invoering van een aanbod dat kenmerken heeft van het liberal-arts systeem waarbij brede 'portalen' versnippering moet voorkomen en de efficiency vergroten. Tevens zou er sprake zijn van een vergroting van het afstudeerrendement. De voorliggende aanvraag van de Engelstalige wo-bachelor International Studies is een resultaat van deze inzet.

Aanvrager doet een onderbouwd beroep op voorwaarden a,b,d,e van de beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan voorwaarde b van de beleidsregel.

Beoordeling voorwaarde a Beleidsregel

De instelling doet een uitgebreid beroep op criterium a van de Beleidsregel en acht de opleiding in deze vorm nieuw voor het Nederlandse hoger onderwijs. De commissie is van mening dat niet is voldaan aan criterium a. In de eerste plaats betreft het hier geen opleiding die bijdraagt aan de verdere ontwikkeling van de Nederlandse kennissamenleving doordat de opleiding tegemoet komt aan een gebleken behoefte aan nieuwe beroepen. Evenmin is sprake van een bijdrage aan noodzakelijk geachte nieuwe (wetenschappelijke) ontwikkelingen in innovatieve sectoren. Het betreft hier een opleiding die in minder brede opzet elders al wordt aangeboden. Dit betekent dat hier sprake is van een doorontwikkeling van reeds bestaand onderwijsaanbod en niet van nieuw grensverleggend innovatief onderwijsaanbod zoals bedoeld in de Beleidsregel.

Beoordeling voorwaarde b Beleidsregel

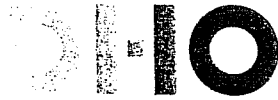
Aanvrager beroept zich onder b op de inhoud van het rapport van de door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ingestelde commissie Nationaal Plan Toekomst Geesteswetenschappen (de commissie Cohen) 'Duurzame Geesteswetenschappen'. Hiermee is voldaan aan voorwaarde b van de Beleidsregel in die zin dat de Rijksoverheid een bijzondere verantwoordelijkheid erkent op stelselniveau voor opleidingen op het terrein van de Geesteswetenschappen.

Beoordeling voorwaarde c Beleidsregel

Op voorwaarde c wordt door aanvrager geen beargumenteerd beroep gedaan. Hiermee is niet voldaan aan voorwaarde c van de Beleidsregel.

Beoordeling voorwaarde d Beleidsregel

De voorliggende aanvraag maakt deel uit van een bredere aanpak van de Universiteit Leiden om het aanbod in de Geesteswetenschappen te vernieuwen en aantrekkelijker te maken voor de hedendaagse student. Dit waardeert de commissie positief. Anderzijds is de commissie van mening dat deze aanvraag niet bijdraagt aan het tegengaan van de verdere versnippering van het opleidingsaanbod in de geesteswetenschappen, waarmee deze aanvraag ingaat tegen een van de centrale doelstellingen van de commissie Duurzame Geesteswetenschappen (commissie Cohen).

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 3 van 6 Uit het afstemmingsoverleg met andere aanbieders van vergelijkbare opleidingen blijkt uit de reactie van de Universiteit Utrecht een duidelijke reserve tegen dit voornemen, maar wordt geen bezwaar aangetekend. Evenmin hebben de andere universiteiten (Erasmus Universiteit, Universiteit Tilburg, Universiteit Maastricht, de Vrije Universiteit en de Rijksuniversiteit Groningen) bezwaar aangetekend. De Vrije Universiteit en de Universiteit Maastricht vragen echter wel aandacht voor het bestaande (European Studies te Maastricht met een jaarlijkse intake van 350 a 400 studenten) en mogelijk toekomstig vergelijkbaar opleidingsaanbod (Vrije Universiteit).

Het voorbehoud van de Universiteit Utrecht is meer algemeen van karakter en richt zich op de uitbreiding van opleidingsaanbod dat zich moeilijk verdraagt met de algemeen gevoelde noodzaak, zowel bij de overheid als bij de instellingen, om tot een doelmatiger onderwijsaanbod te komen. Zeker in de Randstad waar de verschillende universiteiten op geringe afstand van elkaar liggen. De Universiteit van Utrecht stelt in dit verband dat in dit perspectief eerder gestreefd moet worden naar clustering in plaats van verdere versnippering van opleidingen.

Bij de afweging over de doelmatigheid van de opleiding International Studies is door de commissie het advies van het Regieorgaan Geesteswetenschappen betrokken. Het Regieorgaan Geesteswetenschappen baseert zich op de verklaringen van geen bezwaar van de Universiteit Utrecht en de Rijksuniversiteit Groningen die volgens haar de meeste raakvlakken heeft met het Leidse voornemen. Het Regieorgaan Geesteswetenschappen is van mening dat het voornemen tot oprichting van de bachelor opleiding International Studies in grote lijnen bijdraagt aan verduurzaming van de geesteswetenschappen in het algemeen en in Leiden in het bijzonder. Dit standpunt wordt inhoudelijk niet nader onderbouwd.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs komt tot de volgende afweging. Naar het oordeel van de commissie richt deze aanvraag zich op een nieuwe brede bacheloropleiding die wordt geplaatst naast het al bestaande opleidingsaanbod Geesteswetenschappen van de Universiteit Leiden. Naar het oordeel van de commissie doet een dergelijke aanvraag geen recht aan het proces dat is ingezet met het rapport Cohen om te komen tot een stelsel van duurzame voorziening in de geesteswetenschappen. Indien in de voorliggende aanvraag, in lijn met de uitgangspunten van het rapport Cohen, de toezegging zou zijn opgenomen dat bestaande licenties zouden worden ingeleverd ten behoeve van de nieuw te realiseren brede bachelor International Studies zou wellicht een andere beoordeling zijn gemaakt. Hier is dat echter uitdrukkelijk niet het geval. In de aanvraag wordt gesteld dat bewust niet wordt gekozen voor het samenvoegen van opleidingen aangezien het onwenselijk is om in Nederland unieke opleidingen af te breken door ze in te passen in een anders opgezette formule.

De commissie komt derhalve tot de conclusie dat een positief advies over deze aanvraag zou leiden tot een verdere verdunning van de instroom in het bestaande verwante aanbod van opleidingen in de Geesteswetenschappen en om die reden als ondoelmatig moet worden aangemerkt. De aanvraag draagt niet bij aan de verdere clustering van opleidingen en draagt niet bij aan het voorkomen van verdere versnippering. Hiermee wordt afbreuk wordt gedaan aan de intenties van

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 4 van 6 het rapport Cohen evenals aan de hierin door het departement van Onderwijs Cultuur en Wetenschap onderschreven beleidsuitgangspunten.

Ten slotte is nog van belang dat de Universiteit Leiden in een eerder advies door de CDHO is geïnformeerd (aanvraag Cultuurwetenschap) over de omstandigheid dat de commissie bij toekomstige aanvragen op het terrein van de Geesteswetenschappen deze met nadruk zal beoordelen op consistentie met de centrale doelstelling van de Commissie Duurzame Geesteswetenschappen (rapport Cohen).

Op grond van de bovenstaande overwegingen komt de commissie tot de conclusie dat de voorliggende aanvraag leidt tot substantieel nadelig effecten voor de benutting van de bestaande capaciteit en infrastructuur op het betreffende onderwijs- en onderzoeksterrein.

Beoordeling voorwaarde e Beleidsregel

De commissie is van oordeel dat de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur in onvoldoende mate is verzekerd. In haar overwegingen heeft de commissie betrokken dat de opleiding zal worden verzorgd binnen de faculteiten van de Universiteit Leiden. Aangezien de Universiteit Leiden een breed scala van opleidingen aanbiedt in de sector Geesteswetenschappen ligt deze keuze voor de hand. Echter de locatie waar de nieuwe opleiding is gedacht is de Haagse Campus waar minder verwante opleidingen worden aangeboden. Het betreft hier studies rond de zwaartepunten rechtsgeleerdheid, bestuurskunde en politieke wetenschappen. De rechtvaardiging voor de locatie Den Haag is ingegeven door de internationale oriëntatie van de stad.

Hoewel een internationaal georiënteerde omgeving op zich een meerwaarde heeft is de commissie van mening dat hier een andere afweging had moeten plaatsvinden ten gunste van inbedding van deze opleiding in de stad Leiden. Hier is immers het aansluitende opleidingsaanbod op het terrein van Geesteswetenschappen in de ruimst mogelijke zin van het woord vertegenwoordigd. Bovendien is de commissie van mening dat de Universiteit Leiden over een goed ontwikkeld internationaal netwerk beschikt dat op de locatie Leiden kan voorzien in de internationale oriëntatie.

Ten slotte is hier nog van belang dat de campus Den Haag zich op grond van de inhoud van het convenant van 11 maart 1999 primair richt op opleidingen op het gebied van de rechtsgeleerdheid, de bestuurskunde en de politieke wetenschappen. Dit uitgangspunt nog steeds van kracht waardoor een opleidingsaanbod in het domein van de Geesteswetenschappen op de campus Den Haag vooralsnog niet past binnen de in het convenant gestelde kaders. Op grond van de bovenstaande overwegingen is de commissie van oordeel dat hiermee niet wordt voldaan aan voorwaarde e van de beleidsregel.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 5 van 6

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

A handwritten signature in black ink, consisting of several vertical strokes on the left and a large, sweeping loop that extends to the right and then curves back down to the left, crossing the vertical strokes.

drs. N.M. Verbraak
voorzitter

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 6 van 6 **Bijlage:**

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4.1 van deze beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen ten minste voldoet aan één van de voorwaarden a, b of c en tevens aan de beide voorwaarden d en e.

Volgens voorwaarde a draagt de opleiding aantoonbaar bij aan de verdere ontwikkeling van de Nederlandse kennissamenleving doordat de opleiding tegemoet komt aan een door de Minister erkende behoefte aan nieuwe beroepen of aan door de Minister noodzakelijk geachte nieuwe ontwikkelingen, waaronder wetenschappelijke ontwikkelingen in innovatieve sectoren.

Volgens voorwaarde b draagt de opleiding aantoonbaar bij aan een andere dan onder a genoemde en door de Minister erkende behoefte op terreinen, waarvoor de Rijksoverheid een bijzondere verantwoordelijkheid op stelselniveau draagt.

Volgens voorwaarde c wordt de opleiding gevestigd in een landsdeel waarover bestuurlijke afspraken met de Minister zijn gemaakt om de kennisinfrastructuur aldaar te versterken, om daarmee gebiedsspecifieke knelpunten en achterstandssituaties te verminderen.

Op grond van voorwaarde d mag realisering van een opleiding op langere termijn niet leiden tot substantieel, of indien aan voorwaarde c is voldaan tot bovenmatig, nadelige effecten voor de benutting van de bestaande capaciteit en infrastructuur op het desbetreffende onderwijs- en onderzoeksterrein.

Volgens voorwaarde e is de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur voldoende verzekerd.